

Jaarverslag 2018

Boerderijstichting Noord-Holland 'Vrienden van de Stolp'

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 41235378.

Inleiding

Het jaar 2018 was een bewogen jaar voor de Boerderijstichting Noord-Holland Vrienden van de Stolp. De stichting bestond dit jaar 30 jaar en in februari trad een nieuw bestuur aan in een gewijzigde bestuursstructuur. De secretaris, die vanaf de oprichting van de Stichting in maart 1988 onafgebroken het gezicht naar buiten was, Mart Groentjes, nam afscheid. Er was in 2017 een werkgroep nieuwe bestuursamenstelling gevormd die de overgang van oud naar nieuw bestuur heeft voorbereid. 2018 was ook een bijzonder jaar omdat de community Vierkantdelers werd opgericht die zich richt op bestaande- en nieuwe stolpeigenaren om ervaringen bij bijvoorbeeld renovatie, herbestemming en verduurzaming uit te wisselen. Vanaf begin december 2017 nam de Boerderijstichting deel aan de actie RED DE STOLP. Ook was de Stichting betrokken bij de opstelling van adviezen voor gemeentelijk en Provinciaal stolpenbeleid. Dit leidde tot het rapport 'Vierkant achter de stolp 2.0'.

Tijdens de grote stolpendag op 28 juni te Venhuizen is dit rapport aangeboden door de gedeputeerde voor Ruimtelijke Ordening en Erfgoed, Jack van der Hoek, aan de wethouder Besseling van Drechterland. Ook de petitie voor de bescherming en het herbestemmen van stolpen werd die dag aan een vertegenwoordiging van de Provinciale Staten aangeboden. Het hoogtepunt van dit bijzondere jaar was het Oogstfeest voor de Vrienden van de stolp op 6 oktober 2018. We komen verder in dit jaarverslag op deze gebeurtenissen terug.

Bestuursamenstelling en secretariaat

Na de vaststelling van de notitie 'Organisatie en bestuur' in de algemene bestuursvergadering van 14 november 2017 vond de feitelijke bestuursoverdracht en de wijziging van de bestuursstructuur in de algemene bestuursvergadering van 13 februari 2018 plaats. Er werden die dag vijf bestuursleden benoemd:

Peter van Zutphen (voorzitter)

Henk de Visser (bestuurssecretaris)

Ralf van Etten (penningmeester)

Anneke Zandt (bestuurslid portefeuille Educatie; o.a. lezingen, tentoonstellingen, leskist e.d.)

Wilma Eelman (bestuurslid portefeuille advisering overheden).

Behalve Ralf van Etten maakten deze personen deel uit van het brede algemeen bestuur dat onze stichting in oude bestuursstructuur had.

Zowel Mart Groentjes als Evert Vermeer kreeg tijdens hun laatste bestuursvergadering een Stolp-Award aangeboden

Evert Barendrecht

Anna Groentjes

Afgetreden zijn Mart Groentjes, secretaris sinds de oprichting, Evert Vermeer, voorzitter sinds 1998 die als geen ander mensen kon verbinden en de Boerderijstichting op een uitstekende wijze gedurende 20 jaar heeft voorgezeten, en Evert Barendrecht die 14 jaar de financiële zaken van de Stichting als penningmeester behandelde. Naast de drie leden van het voormalige dagelijkse bestuur namen ook Melanie Balledux, Joop van Diepen, Sander Douma, Maarten Koning, Willem Messchaert en Irma Stroet afscheid als bestuurslid. Zij blijven als adviseur c.q. ambassadeur aan de Stichting verbonden. Eind 2018 kon de bestuursvacature voor de portefeuille PR en communicatie ingevuld worden. We vonden Ed Pielkenrood bereid deze taak op zich te nemen. Bestuursleden zijn onbezoldigde vrijwilligers. Het secretariaat van de Stichting, dat 30 jaar door Mart Groentjes, vanuit zijn stolp aan Schapenlaan te Bergen werd verzorgd, is overgegaan naar Anna Groentjes, die de secretariaat taken combineert met haar eigen marketing en organisatie bureau te Amsterdam. Zij draagt zorg voor de doorverwijzing en beantwoording van vragen en verzoeken en is bereikbaar per e-mail, Twitter, Facebook etc.; telefonisch is het secretariaat in ieder geval bereikbaar op dinsdag en donderdag. Daarnaast draagt zij zorg voor mutaties en actualiteit in de Beeldbank van de Boerderijstichting.

Visie en Beleid

De stolp is het meest kenmerkende gebouwtype voor de identiteit van Noord-Holland. De stolp is iconische voor de dorpen en het platteland van Noord-Holland, met name boven de lijn Haarlem-Amsterdam. De doelstelling van de Boerderijstichting Noord-Holland Vrienden van de Stolp is statutair vastgelegd als: *het behoud en bevorderen van de landelijke bouwkunst in Noord-Holland in het bijzonder ten aanzien van stolpvormige boerderijen. Zij tracht dit doel te verwezenlijken door het geven van bouwkundige, financiële en algemene adviezen, het uitbrengen van publicatie en het (doen) organiseren van tentoonstellingen als ook andere activiteiten die bevorderlijk zijn voor het bereiken van het doel.*

In 2017 heeft een werkgroep een beleidsnotitie voorgelegd aan het bestuur, waarin de visie en de beleidsdoelstellingen van de Boerderijstichting zijn geactualiseerd en verder zijn geconcretiseerd. Het gebruik van de stolp is de laatste dertig jaar sterk veranderd. De traditionele agrarische functie met koeien op stal en een hooiberg centraal in het vierkant is niet meer. Wonen en werken met een agrarische functie in één gebouw past niet meer in de stolp. Voor het uitoefenen van de agrarische functie worden grootschalige nieuwe bedrijfsgebouwen met aparte woningen geplaatst. Soms wordt de stolp behouden als woning, waarbij dan nieuwe bedrijfsgebouwen geplaatst worden. Maar voor het behoud van de stolp is herbestemmen met andere dan agrarische functies de grote uitdaging. Die functieverandering vraagt om bewust daarop afgestemd beleid van de Boerderijstichting en een strategie hoe dat beleid kan worden uitgevoerd. Om stolpen te beschermen en te behouden zijn vaak nieuwe bewoners nodig met de passie voor het historische karakter van de stolp. Eigenaren en potentiële eigenaren van stolpen zijn daarom de belangrijkste doelgroep voor de Boerderijstichting. Maar voor behoud en bescherming is meer draagkracht nodig daarom richt de stichting zich ook op alle Noord-Hollanders die behoud van cultuurhistorie een warm hart toedragen. Het behoud en herbestemmen van stolpen is niet vanzelfsprekend. Naast actieve eigenaren zijn er voor behoud beschermende regels in ruimtelijk en erfgoed beleid nodig met beschermende regels en stimuleringsbeleid gericht op bewustwording, voorlichting en advies. Dit vraagt naast een actief beleid om financiële middelen.

ANBI-status

Naast de jaarlijkse bijdragen van de Vrienden (donateurs) van de Stichting wordt getracht via schenkingen, legaten en giften het vermogen van de Stichting op een niveau te brengen dat een professioneel, projectmatig beleid gevoerd kan worden om de stolpen te beschermen en eigenaren te helpen bij renovaties restauraties en herbestedingen. Daarvoor is de ANBI status van Boerderijstichting een eerste vereiste. Deze status heeft de stichting sinds 1 januari 2013. De Boerderijstichting voldoet aan de publicatie en informatie voorschriften voor de ANBI status op de website van de Stichting.

Vrienden, donateurs en begunstigers.

Vrienden leggen met hun jaarbijdrage de financiële basis voor het functioneren van de organisatie. Een basis die stap voor stap versterkt wordt en onder andere geleid heeft tot een verhoging van de donateurs bijdrage naar € 22,50. Per 1 januari 2019 (was € 17,50). Voor bedrijven is deze bijdrage minimaal € 50. Daarvoor krijgt men vier keer per jaar ons kwartaalblad de (stolpen)nieuwsbrief en krijgt men toegang tot de excursies en adviesdiensten. De stolpen of boerderijenbeeldbank is voor iedereen vrij toegankelijk, maar wordt in feite betaald door de jaarlijkse bijdrage van vrienden. Het aantal donateurs (betalende vrienden) was op 31 december 2018 1504 particulieren en 96 bedrijven. Het aantal nieuwe donateurs in 2018 was 84 en het aantal opzeggingen 97. In de laatste bestuursvergadering van 2018 is besloten de jaarlijkse bijdrage die wij vragen te verhogen naar € 22,50 voor particulieren vanwege de gestegen kosten en de BTW verhoging.

Financiën

Inkomsten

In 2018 is € 31.593,-- aan bijdragen ontvangen. Dit is € 1.472,-- meer dan in 2017. Daarnaast is € 70.000 aan subsidies ontvangen voor het project Community

Uitgaven

Mede door het project community en de éénmalige bijdrage aan het project RED DE STOLP waren de uitgaven fors hoger dan de inkomsten, maar dit was een bewuste keuze van het bestuur om te 'investeren' in deze projecten waardoor de co-financiering en deelname door externe partijen aan deze projecten mogelijk werd. Het vermogen wordt alleen gebruikt voor Projecten als Community, Vierkant achter de Stolp 2.0 en RED DE STOLP die een éénmalige karakter hebben en een bijzondere meerjarige bijdrage leveren aan de doelstellingen van de Stichting. Dit leidde in 2018 tot een negatief bedrijfsresultaat van € 32.586,-- Na financiële lasten (negatief beleggingsresultaat) en bijzondere baten resteerde een negatief netto resultaat € 27.632.

Besloten is dit conform de begroting ten laste van het eigen vermogen te brengen.

Het bestuur streeft er naar de vaste jaarlijkse kosten te beperken tot het niveau van de regulier jaarlijkse inkomsten uit de vriendenbijdrage.

Vermogen

Het vermogen van de Boerderijstichting belooft per 31 december 2018 een bedrag van € 278.932,--. Jaarrekening en balans zijn opgesteld door administratiekantoor Buys en vastgesteld in de bestuursvergadering van 24 april 2019. De jaarrekening vindt u op de website van de Boerderijstichting en kunt u desgewenst ook downloaden.

Advies aanvragen

Het aantal advies aanvragen nam in 2018 fors toe. Geconstateerd werd dat economische ontwikkeling een gunstig effect had op de belangstelling voor stolpen. Er wisselden meer stolpen van eigenaar dan de jaren hiervoor. Mede daardoor nam het aantal aanvragen toe tot ca 60 aanvragen. De meeste aanvragen waren voor een bouwkundige inspectie (31) maar er waren ook aanvragen voor splitsing en vragen over planologie en financiën (ca 30). De bouwkundige aanvragen worden behandeld door de bouwkundige Ingenieur verbonden aan de Boerderijstichting; Piet Tamis. De vrienden van de Boerderijstichting kunnen hier voor een bijdrage in de kosten van € 125 per

bezoek gebruik van maken. Meestal leidt dit tot plannen voor funderingsherstel, renovatie of verduurzaming van stolpen.

De overige vragen worden door het bestuur of het secretariaat afgehandeld. Soms leidt dit tot het advies om een stolpencoach in te schakelen via samenwerking met MOOI Noord-Holland. Indien het gaat om de herindeling van een erf of meerder woningen in de stolp of in bijgebouwen gaat, wordt soms doorverwezen naar een Ervenconsulent of geadviseerd deze in te schakelen. Ook worden specifieke vragen doorzet naar de Stolpencommunity of kan één van de ambassadeurs worden ingeschakeld.

Excursies

De Boerderijstichting organiseert meestal twee keer per jaar een excursie voor de Vrienden langs een aantal stolpen, die bijzonder fraai zijn of in ontwikkeling zijn. In 2018 werd een excursie in samenwerking met de Museumspoorlijn Hoorn Medemblik georganiseerd met bezoek aan stolpen in Benningbroek, Twisk en Opperdoes. Gelet op de overweldigende belangstelling voor excursie 'Stomen langs Stolpen' in het voorjaar werd deze excursie in het najaar herhaald. De gevraagde bijdrage voor excursie en lunch is bij een goede bezetting voldoende om de kosten te dragen.

Excursie stomen langs stolpen Benningbroek, Twisk en Opperdoes

Nieuwsbrieven

Begin 2018 werd voor de Nieuwsbrief een nieuw redactieteam gevormd. De redactie bestaat uit Dieuwertje Duijn, Willem Messchaert, Jan Schoen, Renee Stroomer en Nico van der Wel en Ad Kikkert als corrector. In het bestuur heeft Wilma Eelman de portefeuille nieuwsbrief en is de contactpersoon tussen redactie en bestuur. Er werden keurig op tijd vier fullcolour magazines (20 pagina's per nummer) uitgegeven met veel aandacht voor de actualiteit rond renovatie, restauraties en herbestemmingen van stolpen. Daarnaast aandacht voor stolpenbeleid en uiteraard de bekende rubrieken als Binnenkijker, Niet zonder Hoop en Kiek. Het blad wordt toegestuurd aan de ca 1600 betalende donateurs en aan ca 150 instanties als gemeenten, bibliotheken, historische verenigingen en andere relaties.

Stolpencursussen

In alle welstandsnota's van de gemeenten in Noord-Holland boven de lijn Amsterdam - Haarlem zijn objectgerichte welstandscriteria voor stolpen opgenomen en regelmatig worden in samenwerking met MOOI Noord-Holland cursussen gegeven voor architecten en bouwkundigen om verbouwingsplannen voor stolpen te kunnen beoordelen. In 2018 is zowel in Alkmaar als bij de gemeente Medemblik een dergelijke cursus gegeven.

Het kwartaalblad Vrienden van de Stolp

Lezingen en deelnames aan manifestaties

Regelmatig worden op verzoek van lokale verenigingen lezingen over stolpen gegeven. In 2018 zijn onder andere lezingen gegeven in Twisk (Joop van Diepen); Anna Paulowna (Peter van Zutphen); Zuiderwoude (Mart Groentjes) en Alkmaar (Henk de Visser). De Boerderijstichting nam in 2018 deel aan de informatie markt bij de grote Stolpendag in Venhuizen, de Landbouwdag in Opmeer; de POM dagen in de Beemster en aan de historische markt in het kader van open-monumentendag in Alkmaar. Presentatie RCE Agrarisch Platform over de Community vierkantdelers (Peter van Zutphen)

Stand Boerderijstichting op de Landbouwdag in Opmeer

Project Stolpencommunity

Het opzetten van de Stolpencommunity Vierkantdelers is een project met een doorlooptijd van 3 jaar, dat in fasen wordt uitgevoerd door het Boerderijstichting Noord-Holland-bestuur, de projectgroep en de partners. Het project is een samenwerking met de volgende partners RCR, NRF, Provincie Noord-Holland. Gezien het innovatieve en experimentele karakter hebben zij er voor gekozen naast mede financier als partner in het project te functioneren. Voor het project is een externe ervaren projectleider in de persoon van Angeli Poulssen aangetrokken. Na inventarisatie van binnen de community aanwezige kennis en ervaring met de renovatie en herbestemming van stolpen is een groep ambassadeurs benoemd. Deze groep staat, vanuit hun expertise en betrokkenheid, achter het idee dat het oprichten van een Stolpencommunity, een goede (marketing)strategie is om stolpeigenaren te faciliteren en gebruik en herbestemming van stolpen te promoten en op termijn sloop tegen te gaan. Het bestuur onderschrijft dit.

In 2018 is een stevige basis voor dit project gelegd. De projectgroep Stolpencommunity die al sinds begin 2018 enthousiast werkt aan dit projectplan, staat garant voor de organisatie. De resultaten in het eerste jaar waren opvallend positief. Het startte met een onderzoek onder 'Vrienden van de Stolp' is uitgevoerd onder circa 1500 deelnemers. Dit was een enquête naar beleving van het donateurschap, de vraag naar welke onderwerpen er leven en de betekenis en meerwaarde van kennisuitwisseling en gezamenlijke activiteiten. Meer dan 200 enquêtes zijn ingevuld en geanalyseerd. Er zijn vier partnerorganisaties betrokken bij het project, die werkzaam zijn in het veld. Informatie wordt gedurende het traject gedeeld met deze partnerorganisaties, te weten de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Provincie Noord-Holland (PNH), Agrarisch erfgoed Nederland (AEN) en Het Nationaal Restauratiefonds (NRF).

Er is een communicatieplan gemaakt, waarbij de (social media) kanalen van de Boerderijstichting en van de partnerorganisaties zijn ingezet om de community alvast te introduceren. Circa 100 belangstellenden hebben zich gemeld om nader geïnformeerd te worden. Op 1 juni 2018 werd een kick off met partnerorganisaties, ambassadeurs, adviseurs, projectteam, belangstellenden en pers is georganiseerd, waarbij het project succesvol is geïntroduceerd aan circa 50 belangstellenden. Regionale en vakmatige media en de partnerorganisaties, hebben regelmatig aandacht besteed aan de Stolpencommunity Vierkantdelers.

Voorzitter Peter van Zutphen tijdens de Kick-off van het project Stolpen community; Ambassadeurs voor de vierkantdelers worden voorgesteld. Foto's Kenneth Stamp

Stolpen Oogstfeest

Hoogtepunt voor de Boerderijenstichting in 2018 werd het Stolpen Oogstfeest op 6 oktober in de stolp van de Buitenwerkplaats in de Starnmeer, waarmee tevens het 30 jarig jubileum werd gevierd. Het startte met een minisymposium en is door circa 120 mensen bezocht. Het stolpenoogstfeest was financieel mogelijk door het Project Community. Thema van het minisymposium was afgestemd op de opgaven van de Leidraad landschap en Cultuurhistorie, prachtlandschap Noord-Holland. Het Stolpenoogstfeest was tevens de lustrumviering voor het 30 jarig bestaan van de stichting. Op deze dag werd een Stolpenmagazine uitgegeven verspreid in een oplage van 2500 stuks. In het magazine vertellen bewoners over hun passie om hun stolp een nieuwe bestemming te hebben gegeven nadat voor Noord-Holland zo karakteristiek bouwwerk haar agrarische functie had verloren.

Foto's van het oogstfeest in de Buitenwerkplaats in de Starnmeer waar het eerste Stolpmagazine werd gepresenteerd
Foto's Kenneth Stamp

Voor en door de community zijn Stolpencolleges georganiseerd, inhoudelijk vormgegeven op basis van informatie vanuit de Vierkantdelers, bezocht door circa 25 mensen per keer en filmpjes ervan verspreid via social media (bereik ca. 2000 views). Inhoudelijk zijn er twee colleges over hoe nieuwe functies voor stolpboerderijen en stolpstructuren elkaar kunnen versterken, met een grote rol voor de stolpenbewoners. En de thema's van de andere colleges zijn bijvoorbeeld duurzaamheid en nieuwe vormen van samenwonen op het voormalig boerenerf.

Door diverse uitingen hebben er minimaal 100.000 mensen via de pers, sociale media en de partnerorganisaties kennisgenomen van de Stolpencommunity Vierkantdelers.

De ambassadeurs van de Vierkantdelers (foto Kenneth Stamp)

Project RED DE STOLP

Archeologie West-Friesland constateerde in 2017 dat er erg gemakkelijk waardevolle stolpen gesloopt werden. Ook constateerde zij dat de bescherming van karakteristiek aangemerkte stolpen niet perfect was. Archeologie West-Friesland heeft dit in een presentatie en een publicatie duidelijk gemaakt. Erfgoedvereniging Bond Heemschut nam medio 2017 het initiatief een bijeenkomst te organiseren om de problematiek te bespreken en nodigde andere verenigingen en stichtingen op gebied van agrarisch erfgoed en landschap uit om te kijken of stolpen beter beschermd zouden kunnen worden; om sloop te voorkomen en stolpen een nieuwe toekomst te geven. Na een paar oriënterende besprekingen heeft Bond Heemschut samen met de Boerderijenstichting Noord-Holland Vrienden van de stolp en het Westfries Genootschap de campagne 'RED DE STOLP' gelanceerd.

Twee stolpen die zonder gemeentelijke bescherming dreigen te verdwijnen

De start van deze actie vond eind november 2017 plaats in het stadhuis Alkmaar. Diverse sprekers maakten de problematiek van de teloorgang van de stolp en de soms moeizame herbestemming duidelijk. Het stolpenbeleid van de Provincie is te vrijblijvend en in veel gemeenten is er nauwelijks aandacht voor monumentale of planologische bescherming van stolpen.

Voor de campagne werd een website (www.reddestolp.nl) geopend om de problematiek met beelden duidelijk te maken en de Noord-Hollanders werden opgeroepen via het speciale meldpunt op www.reddestolp.nl melding te maken van stolpboerderijen die in hun voortbestaan worden bedreigd.

Ook werd gevraagd de petitie voor effectiever stolpenbeleid te ondertekenen.

De petitie roept op:

- Dat de provinciale en lokale politiek en bestuurders maatregelen nemen om de stolpen beter te beschermen en te redden
- dat er budget wordt beschikbaar gesteld om stolpeneigenaren in het behoud, restauratie en herbestemming van hun stolp te ondersteunen
- dat de dominantie van de stolpen in het open Noord-Hollandse landschap planologisch geborgd wordt.

Naast de website werd er promotiemateriaal ingezet als flyers, stolp-mutsen, kaasprikkers en posters.

BOERDERIJENSTICHTING NOORD-HOLLAND VRIENDEN VAN DE STOLP

Start van de campagne RED de stolp te Alkmaar en uitreiken 'warme douche' aan de gemeente Alkmaar

De actie was in eerste instantie bedoeld om alle lokale politieke partijen in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 te bewegen de bescherming van stolpen op gemeentelijk niveau te regelen en herbesteding te stimuleren bij leegstand. Er zijn twee brieven gemaild naar (de gemeenten voor de) lokale bestuurders en raadsleden. Tegelijkertijd is er ook een lobby gestart naar de provinciale politiek om in ieder geval een betere sloopbescherming voor stolpboerderijen te realiseren en primaire aandacht te vragen voor de noodzaak om de realisatie van een beter gemeentelijk stolpenbeleid procedureel en financieel te ondersteunen.

Draagkracht voor beter stolpenbeleid is vooral gevonden bij de lokale historische verenigingen in Noord-Holland. Veel erfgoedverenigingen gaven gehoor aan de oproep te komen naar de campagne-bijeenkomst van RED DE STOLP op vrijdag 23 februari 2018 in het gemeentehuis van Beemster. De actievoerende partijen hebben de erfgoedverenigingen niet alleen geïnformeerd over de problematiek van het verdwijnen van veel prachtige historische stolpen, maar er werd ook een beroep op de verenigingen gedaan om de rol te vervullen van 'oren en ogen' in het veld. Er is op 4 publieksavonden van Het Landschap Noord-Holland over erfinrichting een RED DE STOLP presentatie gegeven door leden van de werkgroep. Er is veel aandacht voor de actie RED DE STOLP in lokale en regionale pers geweest. Er zijn diverse interviews gegeven. Er zijn vier keer persberichten verstuurd en de gemeenten hebben twee keer een brief per e-mail gehad. Tenslotte is een stolpen fotowedstrijd georganiseerd. In goed overleg met MOOI Noord-Holland/ Steunpunt Monumenten en Archeologie werd het aanbieden van de petitie gekoppeld aan het openbaar maken van de Handreiking Vierkant achter de stolp op de grote Stolpendag. Er is een eindbrief bij de petitie door de Werkgroep RED DE STOLP opgesteld. De petitie met eindbrief is op de grote stolpendag aangeboden aan een aantal Statenleden. Deze Statenleden hebben het initiatief genomen tot het opstellen van een Discussienota die op 17 september is besproken in de EBB commissie van de Provinciale Staten.

Aanbieding petitie RED DE STOLP aan leden Provinciale Staten

Aanbieding van de Handreiking Vierkant achter de stolp door gedeputeerde Jack van der Hoek aan wethouder Besseling van Drechterland

Project Vierkant achter de stolp 2.0

De Provincie had eind 2017 fiat aan het Steunpunt Monumenten en Archeologie gegeven en budget beschikbaar gesteld om een onderzoek te doen naar en voorstellen te geven voor nieuw provinciaal en gemeentelijk stolpenbeleid, mede naar aanleiding van de actualisatie van de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie en het door MOOI Noord-Holland in samenwerking met de Boerderijenstichting opgestelde rapport 'Kansen voor de stolp' uit 2015. Het Steunpunt Monumenten en Archeologie heeft in het voorjaar 2018 in samenwerking met de Boerderijenstichting, en de gemeente Drechterland en RO-adviseurs een nieuwe handreiking voor gemeentelijk stolpenbeleid gepubliceerd, 'Vierkant achter de stolp 2.0', op de Grote Stolpendag feestelijk gelanceerd. Deze handreiking bevat aanbevelingen voor een gemeentelijk stolpenbeleid, met basisregels voor bestemmingsplannen, een doorkijkje naar de praktijk van de omgevingswet en een aantal inspirerende voorbeelden van herbestedingen. Daarmee ligt er nu een uitgebreide instrumentenkoffer voor nieuw breed gemeentelijk stolpenbeleid dat ook goed in te passen zou zijn als onderdeel van het Omgevingsplan als de nieuwe Omgevingswet in werking is getreden.

Grote stolpendag

Het gevoel dat we op moeten komen voor het behoud en de herbestemming van de stolpboerderij in het Noord-Hollandse landschap wordt door velen gedeeld. Dat bleek weer eens op de Grote Stolpendag op 28 juni 2018. Samen gingen professionals, bestuurders, ervaringsdeskundigen en liefhebbers die dag aan de slag om stappen te zetten in het ontwikkelen van goed stolpenbeleid, om inspiratie op te doen en ging men met elkaar het debat aan over de toekomst van de stolp.

De organisatoren wilden met deze dag bijdragen aan het behoud en de herbestemming van stolpen, door gemeenten op weg te helpen een eenduidig stolpenbeleid te ontwikkelen. Het Steunpunt Monumenten en Archeologie maakte in samenwerking met de Boerderijenstichting de stolpenhandreiking. Het eerste exemplaar van de Handreiking Vierkant achter de stolp 2.0 werd op deze dag aangeboden aan de gedeputeerde van de Provincie Jack van de Hoek. Ook werd die dag de petitie met advies van de actiegroep RED DE STOLP overhandigd aan een delegatie van vier fracties uit de Provinciale staten. Het behoud, bescherming en herbestemming van Stolpen werd daarna ook op de politieke agenda gezet. Het bestuur van de Boerderijenstichting was zeer ingnomen met het voorgenomen beleid de stolpen als kernkwaliteit in de Noord-Holland aan te merken. Er zou meegedacht worden over de juridische implementatie daarvan in de PRV (provinciale ruimtelijke verordening).

Stolp-Awards

De Stolp-Award is een prijs in de vorm van een schilderij, geïnspireerd op stolpen, als erkenning van inspanningen voor behoud en herstel van de karakteristieke stolpboerderijen en werd sinds 1991 in totaal 36 keer uitgereikt. Alle Awards zijn licht verschillend, het is steeds een stolp op een boerenerf. daarvan verschilt de uitvoering steeds in lichte mate. Joyce Ennik, grafica, uit De Rijp is de ontwerper en maker van de Stolp-Awards. In 2018 zijn vier personen onderscheiden met een fraaie in gelijste Stolp-Award. In de eerste plaats is dit uiteraard de in februari 2018 afgetreden secretaris Mart Groentjes die vanaf de oprichting in 1988 het gezicht en verpersoonlijking van de Boerderijenstichting Noord-Holland Vrienden van de Stolp was. Ook de gelijktijdig afgetreden voorzitter die 20 jaar de Stichting leidde, Evert Vermeer (o.a. ex-burgemeester Heerhugowaard) werd met een Stolp-Award onderscheiden.

Tijdens het oogstfeest op 6 oktober kreeg de 34-jarige Niels Kooij, timmerman uit Burgerbrug, de prijs voor zijn werk aan het herstel van een stolp uit 1880, genaamd 'Klein Begin'. Hij staat in Sint Maartensvlotbrug aan de N9. Drie jaar geleden was dit een krot, nu ontstaan langzaam maar zeker onder de herstellde oude kap een prachtig woongedeelte, een werkplaats en een recreatieverblijf. De 36^e Stolp-Award werd ook tijdens het oogstfeest uitgereikt aan de persoon die altijd de Stolp-Awards regelt, Willem Messchaert. Gedurende die hele periode van de 30 jaar dat de Boerderijenstichting bestaat, is hij al actief. Lang heeft hij zich met verve ingezet als bestuurslid en eigenlijk de volledige dertig jaar als communicatieman, schrijver en, als het nodig was, als actievoerder. Ook nu de stichting dit jaar een nieuwe richting is ingeslagen zit hij nog in twee werkgroepen: de redactie van de Nieuwsbrief en de Community werkgroep, die werkt aan de Stolpencommunity Vierkantdelers.

Uitreiking stolpen-awards aan Niels Kooij en Willem Messchaert tijdens het oogstfeest op 6 oktober 2018
Foto's Kenneth Stamp

Het 30 jarig bestaan van de Boerderijstichting.

Onder de naam 'Stichting Vrienden van de Noordhollandse stolp' verrees op 23 maart 1988 onze organisatie die in 1998 met gewijzigde statuten 'Boerderijstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp' ging heten. In 2018 dus een jubileum.

In 1988 verzamelde Johan Schilstra zijn 'Vrienden van het eerste uur': Robert van der Waal (Planologische Dienst), Joop van Diepen (makelaar), Cornelis de Jong (architect), Johanna de Kuyper (Welstandszorg NH), Gerbrand de Vries (De Hollandse Molen) en Mart Groentjes (Culturele Raad NH) en vormden zij het oprichtingsbestuur. Dit bestuur was zich bewust van de grote taak om het resterende agrarisch erfgoed zoveel mogelijk voor het nageslacht te behouden. Want had een krantenkop in 1988 het al niet uitgeschreeuwd: 'De verwaarlozing van de stolp grijpt om zich heen!' Inmiddels is de Boerderijstichting Noord-Holland Vrienden van de Stolp 30 jaar actief om het behoud en herbestemming van stolpen actief te stimuleren.

Tijdens Stolpooigstfeest in oktober werd door voorzitter Peter van Zutphen terug en vooruit gekeken; in agrarische terminologie 'wat hebben we kunnen oogsten aan behoud en hergebruik' en wat moeten we nog 'zaaien' om de ca 5000 stolpen te behouden.

De 'oogst' van de afgelopen dertig jaren is dat duizenden stolpen er dank zij goed onderhoud van eigenaren goed bij staan. Met goed onderhoud worden dure restauraties voorkomen. Het draagvlak voor behoud is door de jaren heen gegroeid en we beschikken over een unieke actuele beeldbank. De stolp is meer dan ooit als aantrekkelijk vorm voor wonen en werken op de kaart gezet. En niet alleen de stolpen maar ook de Boerderijstichting 'Vrienden van de Stolp' is op de kaart gezet en dusdanig dat we nieuwe vragen voor de toekomst aankunnen. Provinciaal wordt de stolp als icoon en kernwaarde in het Noord-Hollandse landschap gezien en draagt in samenhang met het landschap bij aan een hoogwaardig leefmilieu. Dat moet de aanzet zijn voor een sterkere provinciale bescherming. In 2017 heeft het bestuur een nieuwe visie voor de toekomst uitgewerkt en daar zijn we nu mee aan de slag. Bewustwording, voorlichting, advies en informatie vormen nog steeds de pijlers van het werk. Met de nieuwe handreiking stimuleren we gemeenten tot goed stolpenbeleid en te werken aan ruimere regelgeving om het wonen en werken in een stolp met nieuwe functies beter mogelijk te maken en daardoor de stolp tegen sloop te beschermen.

Waardering voor het werk van de Boerderijstichting.

In verband met het jubileumjaar werd de Boerderijstichting onderscheiden met de Oud-Alkmaar prijs van de Historische Vereniging Alkmaar. De Boerderijstichting ontving de prijs uit waardering voor de inzet voor het behoud van de stolp, al 30 jaar lang.

Delegatie Boerderijstichting tijdens het luiden van de kaasbel door oud-secretaris Mart Groentjes foto: KaasdragersGilde

De Boerderijstichting Noord-Holland Vrienden van de stolp werd in het kader van het dertigjarige bestaan, uitgenodigd door gemeente Alkmaar en het KaasdragersGilde Alkmaar om op 21 augustus de kaasbel te luiden. Onder toezien oog van kaasvader Willen Borst en wethouder Marcel van Zon, luidde Mart Groentjes stipt om 19:00 de kaasbel voor de opening van de avondkaasmarkt. Het vormde een waardig afscheid van deze Stolpfanaat.

Boerderijstichting Noord-Holland Vrienden van de Stolp
H. de Visser, Secretaris

